

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. rugsėjo 14 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Direktyva 2004/38/EB – Direktyva 2008/115/EB – Teisė laisvai judėti ir apsigyventi valstybių narių teritorijoje – Valstybės narės piliečio buvimas kitos valstybės narės teritorijoje nepaisant draudimo atvykti į šios valstybės teritoriją – Sprendimo atšaukti registracijos sertifikatą ir antrojo sprendimo išsiųsti iš šalies teisėtumas – Galimybė pateikti ankstesnio sprendimo neteisėtumu grindžiamą prieštaravimą – Pareiga išversti“

Byloje C-184/16

dėl 2016 m. kovo 23 d. *Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis* (Salonikų administracinis pirmosios instancijos teismas, Graikija) sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2016 m. balandžio 1 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Ovidiu-Mihăiță Petrea

prieš

Ypourgos Esoterikon kai Dioikitikis Anasygrotisis

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė R. Silva de Lapuerta, teisėjai E. Regan, J.-C. Bonichot (pranešėjas), A. Arabadžiev ir C. G. Fernlund,

generalinis advokatas M. Szpunar,

posėdžio sekretorius R. Schiano, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2017 m. vasario 2 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- Ovidiu-Mihăiță Petrea, atstovaujamo *dikigoro* S. Dima ir A. Muntean,
- Graikijos vyriausybės, atstovaujamos D. Katopodis ir A. Magrippi,
- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos C. Pochet ir L. Van den Broeck,
- Danijos vyriausybės, atstovaujamos M. S. Wolff ir C. Thorning,
- Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos S. Brandon ir C. Brodie, padedamų baristerio B. Lask,

* Proceso kalba: graikų.

– Europos Komisijos, atstovaujamos E. Montaguti ir M. Konstantinidis,

susipažinęs su 2017 m. balandžio 27 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikiniančios Direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, p. 77; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk. 5 t., p. 46, ir klaidų ištaisymas OL L 274, 2009, p. 47), 27, 28, 30–32 straipsnių, 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse (OL L 348, 2008, p. 98) 6 straipsnio 1 dalies ir veiksmingumo bei teisėtų lūkesčių apsaugos principų išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Ovidiu-Mihăiță Petrea ir *Ypourgos Dimosias Taxis kai Prostasias tou Politi* (viešosios tvarkos ir piliečių apsaugos ministras), vėliau tapusio *Ypourgos Esoterikon kai Dioikitikis Anasygkrotisis* (vidaus reikalų ir administracinės reformos ministras) ginčą dėl administracinio sprendimo, kuriuo šis ministras atšaukė suinteresuotajam asmeniui išduotą registracijos sertifikatą ir nurodė grąžinti jį į Rumuniją, teisėtumo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2004/38

- 3 Direktyvos 2004/38 11 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„Pagrindinę ir asmeninę gyvenimo kitoje valstybėje narėje teisę tiesiogiai Sąjungos piliečiams suteikia Sutartis ir ji nepriklauso nuo administracinių procedūrų atlikimo.“

- 4 Šios direktyvos 8 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Nepažeidžiant 5 straipsnio 5 dalies, jei šalyje gyvenama ilgiau kaip tris mėnesius, priimančioji valstybė narė gali reikalauti Sąjungos piliečių užsiregistruoti [kompetentingose] institucijose.

2. Registracijos terminas turi būti ne trumpesnis kaip trys mėnesiai nuo atvykimo dienos. Registracijos sertifikatas turi būti išduodamas nedelsiant, nurodant užsiregistruojančio asmens vardą, pavardę, adresą ir registracijos datą. Nesilaikant registracijos reikalavimų atitinkamam asmeniui gali būti taikomos proporcingos ir nediskriminacinės sankcijos.“

- 5 Minėtos direktyvos 15 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„30 ir 31 straipsniuose nustatytos procedūros taikom[os] analogiškai visiems sprendimams, apribojantiems Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių laisvą judėjimą dėl kitų priežasčių nei valstybinė politika [viešoji tvarka], visuomenės saugumas ar sveikatos apsauga [visuomenės sveikata].“

6 Šios direktyvos 27 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta:

„1. Laikydamosi šio skyriaus nuostatų valstybės narės gali apriboti Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių, neatsižvelgiant į [jų] pilietybę, judėjimo ir gyvenimo šalyje laisvę dėl valstybinės politikos [viešosios tvarkos], visuomenės saugumo ar sveikatos apsaugos [visuomenės sveikatos] priežasčių. Šiomis priežastimis nesinaudojama ekonominėms reikmėms patenkinti [nesiremiama siekiant ekonominių tikslų].“

2. Priemonės, kurių imtasi dėl [viešosios tvarkos] ar visuomenės saugumo priežasčių, turi atitikti proporcingumo principą ir turi būti grindžiamos vien tik atitinkamo asmens elgesiu. Buvę kriminaliniai nusikaltimai patys savaime [Teistumas už ankstesnę nusikalstamą veiką savaime] negali būti tokių priemonių ėmimosi priežastis.

Atitinkamo asmens elgesys turi kelti [tikrą, tuo metu esamą] ir pakankamai rimtą pavojų, kenkiantį vienam iš pagrindinių visuomenės interesų. Pateisinimai, kurie yra nesusiję su [konkretaus] atvejo aplinkybėmis arba grindžiami bendrosios prevencijos sumetimais, nėra priimtini.“

7 Direktyvos 2004/38 28 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Prieš priimdama sprendimą dėl išsiuntimo iš šalies dėl valstybinės politikos [viešosios tvarkos] ar visuomenės saugumo priežasčių, priimančioji valstybė narė turi atsižvelgti į tai, kiek ilgai atitinkamas asmuo gyveno jos teritorijoje, į jo amžių, sveikatos būklę, šeimyninę [šeiminę] ir ekonominę padėtį, socialinę ir kultūrinę integraciją priimančiojoje valstybėje narėje ir jo sąsajas su kilmės šalimi.“

8 Šios direktyvos 30 straipsnyje nustatyta:

„1. Atitinkami asmenys apie pagal 27 straipsnio 1 dalį priimtus sprendimus informuojami raštu taip, kad gerai suvoktų jų turinį ir pasekmes jiems.

2. Atitinkami asmenys tiksliai ir išsamiai informuojami apie valstybinės politikos [viešosios tvarkos], visuomenės saugumo ar sveikatos apsaugos [visuomenės sveikatos] priežastis, kuriomis buvo grindžiamas sprendimas jų atžvilgiu, nebent tai prieštarautų valstybės saugumui.

3. Pranešime nurodomas teismas ar administracinė institucija, kurioje atitinkamas asmuo gali pateikti apeliaciją [skundą], apeliacijos [skundo] pateikimo terminas ir, jei taikytina, laikas, per kurį asmuo turi palikti valstybės narės teritoriją. Išskyrus tinkamai pagrįstus neatidėliotinus atvejus, laikas, per kurį leidžiama palikti teritoriją, turi būti ne trumpesnis kaip vienas mėnuo nuo pranešimo dienos.“

9 Minėtos direktyvos 31 straipsnyje numatyta:

„1. Atitinkami asmenys turi teisę pasinaudoti teisminėmis ir, kai taikytina, administracinėmis atsiteisimo procedūromis [teisių gynimo priemonėmis priimančiojoje] valstybėje narėje apeliuoti arba siekti peržiūrėti [siekdami apskūsti arba prašydami peržiūrėti] bet kokį prieš juos dėl valstybinės politikos [viešosios tvarkos], visuomenės saugumo ar sveikatos apsaugos [visuomenės sveikatos] priežasčių priimtą sprendimą.

2. Kai kartu su pareiškimu dėl apeliacijos prieš išsiuntimo iš šalies sprendimą arba dėl jo teisminės peržiūros [skundu dėl sprendimo išsiūsti] pateikiamas pareiškimas dėl laikinojo nurodymo sustabdyti to sprendimo vykdymą [prašymas taikyti laikinąsias apsaugos priemones, siekiant, kad būtų sustabdytas to sprendimo vykdymas], išsiuntimas iš šalies neturi būti vykdomas, kol nebus priimtas sprendimas dėl laikinojo nurodymo [dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo], išskyrus atvejus, kai:

– sprendimas dėl išsiuntimo <...> yra pagrįstas ankstesniu teismo sprendimu, arba

- atitinkamiems asmenims jau buvo anksčiau suteikta teisė į teisminę peržiūrą, arba
- sprendimas dėl išsiuntimo <...> grindžiamas būtinomis visuomenės apsaugos [saugumo] priežastimis pagal 28 straipsnio 3 dalį.

3. Atsiteisimo [Teisių gynimo] procedūra turi leisti išnagrinėti sprendimo teisėtumą ir faktus bei aplinkybes, kuri[omis] buvo grindžiama siūloma priemonė. Ji turi užtikrinti, kad sprendimas nebūtų neproporcingas, ypač atsižvelgiant į 28 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

4. Valstybės narės gali išsiųsti atitinkamą asmenį iš savo teritorijos laukiant atsiteisimo procedūros [vykstant teisių gynimo procedūrai], tačiau negali uždrausti asmeniui pačiam gintis, išskyrus atvejus, kai jo buvimas gali sukelti rimtų rūpesčių valstybinei politikai [viešajai tvarkai] ir visuomenės saugumui arba apeliacija ir teisminė peržiūra susijusi [kai skundas susijęs] su draudimu įvažiuoti į teritoriją.“

10 Direktyvos 2004/38 32 straipsnyje nurodyta:

„1. „Asmenys, išsiųsti iš šalies dėl valstybinės politikos ar visuomenės saugumo priežasčių [dėl kurių priimtas sprendimas uždrausti atvykti į šalį dėl viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ar visuomenės sveikatos] priežasčių, gali pateikti pareiškimą panaikinti išsiuntimo iš šalies nurodymą [draudimą atvykti į šalį] po pagrįsto laikotarpio, atsižvelgiant į aplinkybes ir bet kuriuo atveju praėjus trejiems metams po galutinio išsiuntimo iš šalies nurodymo [sprendimo uždrausti atvykti], kuris buvo teisėtai priimtas laikantis [Sąjungos teisės], pateikiant argumentus, iš kurių galima nustatyti, kad rimtai [iš esmės] pasikeitė aplinkybės, kurios pateisino nurodymą dėl jų išsiuntimo iš šalies [sprendimą uždrausti jiems atvykti į šalį].

Atitinkama valstybė narė priima sprendimą dėl tokio pareiškimo per šešis mėnesius nuo jo pateikimo.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys neturi teisės pateikti į atitinkamos valstybės narės teritoriją, kol jų pareiškimas svarstomas.“

11 Šios direktyvos 37 straipsnyje įtvirtinta:

„Šios direktyvos nuostatos neturi įtakos valstybės narės nustatytoms įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatomis, kurios yra palankesnės asmenims, kuriems taikoma ši direktyva.“

Direktyva 2008/115

12 Direktyvos 2008/115 1 straipsnyje numatyta:

„Šia direktyva nustatomi bendri standartai ir tvarka, taikomi valstybėse narėse, grąžinant neteisėtai esančius trečiųjų šalių piliečius, remiantis pagrindinėmis teisėmis kaip [Sąjungos] ir tarptautinės teisės bendraisiais principais, įskaitant pabėgėlių apsaugos ir žmogaus teisių reikalavimus.“

13 Šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalyje nurodyta:

„Ši direktyva taikoma trečiųjų šalių piliečiams, neteisėtai esantiems valstybės narės teritorijoje.“

14 Minėtos direktyvos 6 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Valstybės narės priima sprendimą grąžinti kiekvieno trečiosios šalies piliečio, neteisėtai esančio jų teritorijoje, atžvilgiu, nepažeisdamos 2–5 dalyse nurodytų išimčių.“

15 Tos pačios direktyvos 12 straipsnyje nustatyta:

„1. Sprendimai grąžinti ir, jei tokie priimti, sprendimai uždrausti atvykti bei sprendimai dėl išsiuntimo priimami raštu pateikiant faktines ir teises priežastis, taip pat informaciją apie galimas teises gynimo priemones.

<...>

2. Esant prašymui valstybės narės užtikrina sprendimų, susijusių su grąžinimu, pagrindinių dalių, kaip nurodyta 1 dalyje, įskaitant informaciją dėl galimų teisinių teisių gynimo priemonių, vertimą raštu ar žodžiu į kalbą, kurią supranta arba pagrįstai turėtų suprasti trečiosios šalies pilietis.

3. Valstybės narės gali nuspręsti netaikyti 2 dalies trečiosios šalies piliečiams, neteisėtai atvykusiems į valstybės narės teritoriją ir vėliau negavusiems leidimo ar teisės būti toje valstybėje narėje.

Tokiais atvejais sprendimai, susiję su grąžinimu, kaip nurodyta 1 dalyje, pateikiami standartine forma, kuri nustatoma nacionalinės teisės aktuose.

Valstybės narės pateikia bendro pobūdžio informacijos lapus [informacinius dokumentus], kuriuose mažiausiai penkiomis kalbomis, kurias dažniausiai vartoja arba supranta į atitinkamą valstybę narę atvykstantys nelegalūs migrantai, paaiškinami pagrindiniai standartinės formos elementai.“

Graikijos teisės aktai

16 Prezidento dekretu Nr. 106/2007 dėl Europos Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių laisvo judėjimo ir gyvenimo Graikijos teritorijoje (FEK A' 135/21.6.2007) į nacionalinę teisę perkelta Direktyva 2004/38.

17 Įstatymu Nr. 3907/2011 dėl prieglobsčio, pirminio priėmimo, nelegaliai gyvenančių asmenų grąžinimo, leidimo gyventi šalyje ir kt. (FEK A' 7/26.1.2011) į nacionalinę teisę perkelta Direktyva 2008/115.

18 Šio įstatymo 40 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Kalbant apie asmenų, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise, kaip jie apibrėžiami Šengeno sienų kodekso 2 straipsnio 5 dalyje ir Prezidento dekretu Nr. 106/2007, grąžinimą, taikomas šio įstatymo C skyriaus nuostatos, susijusios su valdžios institucijomis, procedūromis, procedūrinėmis garantijomis ir grąžinamų užsieniečių teismine apsauga, jei Prezidento dekretu Nr. 106/2007 22–24 straipsniuose nėra palankesnių nuostatų.

2. Kalbant apie esmines sąlygas ir taisykles, taikomas priimant sprendimus grąžinti šio straipsnio 1 dalyje nurodytus asmenis, toliau taikomas Prezidento dekretu Nr. 106/2007 22–24 straipsnių nuostatos.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

19 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad Rumunijos pilietis O-M. Petrea 2011 m. *Monomeles Plimmeleiodikeio Peiraia* (Pirėjo baudžiamųjų bylų teismas, Graikija) buvo nuteistas aštuonių mėnesių laisvės atėmimo bausme, atidedant jos vykdymą trejiems metams, už vagystę veikiant organizuota grupe.

- 20 2011 m. spalio 30 d. sprendimu Graikijos institucija, pirma, įpareigojo išsiųsti O-M. Petrea į Rumuniją, motyvuodama tuo, kad jis kelia didelę grėsmę viešajai tvarkai ir visuomenės saugumui, ir, antra, įtraukė jį į nacionalinį nepageidaujamų užsieniečių registrą ir į Šengeno informacinę sistemą iki 2018 m. spalio 30 d., todėl jam iki nurodytos datos buvo uždrausta atvykti į šalį.
- 21 Šiame sprendime patikslinta, kad 2011 m. spalio 27 d. O-M. Petrea buvo pateiktas iš šalies išsiunčiamiems užsieniečiams skirtas informacinis dokumentas, kuriame jam suprantama kalba pranešama apie jo turimas teises ir teisių gynimo priemones, taip pat apie galimybę prašyti raštu arba žodžiu išversti esmines sprendimo dėl grąžinimo ištraukas.
- 22 2011 m. lapkričio 1 d. O-M. Petrea raštu pranešė, kad atsisako visų teisminių teisių gynimo priemonių ir kad nori grįžti į savo kilmės šalį. 2011 m. lapkričio 5 d. jis buvo išsiųstas į šią valstybę narę.
- 23 2013 m. rugsėjo 1 d. O-M. Petrea grįžo į Graikiją ir 2013 m. rugsėjo 25 d. pateikė prašymą jam, kaip Sąjungos piliečiui, išduoti registracijos sertifikatą; minėtas sertifikatas jam buvo išduotas tą pačią dieną.
- 24 Tačiau išsiaiškinusios, kad O-M. Petrea vis dar taikomas draudimas atvykti į šalį, 2014 m. spalio 14 d. užsieniečių reikalų tarnyba nusprendė atšaukti šį sertifikatą ir įpareigoti grąžinti O-M. Petrea į Rumuniją.
- 25 O-M. Petrea padavė administracinį skundą dėl šio sprendimo, kuriame teigė, kad jam ne tik nebuvo raštu jam suprantama kalba pranešta apie 2011 m. spalio 30 d. sprendimą dėl išsiuntimo, pažeidžiant Direktyvos 2004/38 30 straipsnio reikalavimus, bet ir kad jis bet kuriuo atveju nebekelia pavojaus viešajai tvarkai ir visuomenės saugumui.
- 26 2014 m. lapkričio 10 d. sprendimu šis skundas buvo atmestas motyvuojant tuo, kad O-M. Petrea vis dar taikoma draudimo atvykti į šalį priemonė. Taip pat buvo nurodyta, kad jis negali pateikti 2011 m. spalio 30 d. sprendimo dėl išsiuntimo neteisėtumu grindžiamo prieštaravimo.
- 27 O-M. Petrea prašė *Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis* (Salonikų administracinis pirmosios instancijos teismas, Graikija) panaikinti 2011 m. spalio 30 d. ir 2014 m. spalio 14 d. sprendimus.
- 28 Šiomis aplinkybėmis *Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis* (Salonikų administracinis pirmosios instancijos teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:
- „1. Ar Direktyvos 2004/38 27 ir 32 straipsniai, siejami su SESV 45 ir 49 straipsniais, atsižvelgiant į valstybių narių procesinę autonomiją ir į teisėtų lūkesčių apsaugos ir gero administravimo principus, turi būti aiškinami taip, kad pagal juos įpareigojama ar leidžiama atšaukti Europos Sąjungos piliečio registracijos sertifikatą, kuris pagal Prezidento dekreto Nr. 106/2007 8 straipsnio 1 dalį buvo išduotas kitos valstybės narės piliečiui, ir priimti sprendimą tą pilietį išsiųsti iš priimančiosios valstybės, kai šis asmuo, nors ir būdamas įrašytas į nacionalinį nepageidaujamų užsieniečių sąrašą, be to, dėl jo priimtas sprendimas uždrausti atvykti į šalį dėl viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo pagrindų, prieš tai nepateikęs prašymo panaikinti draudimą atvykti pagal Direktyvos 2004/38 32 straipsnyje numatytą procedūrą, iš naujo atvyko į tą pačią valstybę narę ir joje pradėjo užsiimti verslu, atsižvelgiant į tai, kad šis draudimas atvykti laikytinas nepriklausomu su viešąja tvarka susijusiu pagrindu, kuris pateisina valstybės narės piliečio registracijos sertifikato atšaukimą?
2. Jeigu į ankstesnį klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar minėtos aplinkybės gali būti prilyginamos Europos Sąjungos piliečio nelegaliam buvimui priimančiosios valstybės teritorijoje, todėl kompetentingos institucijos turi teisę atšaukti Europos Sąjungos piliečio registracijos sertifikatą ir priimti sprendimą šį asmenį grąžinti, kaip tai numatyta Direktyvos 2008/115 6 straipsnio 1 dalyje,

netgi jei, viena vertus, registracijos sertifikatas paprastai nėra prilyginamas dokumentui, suteikiančiam teisę teisėtai gyventi šalyje, o kita vertus, Direktyva 2008/115 *ratione personae* taikoma tik trečiųjų šalių piliečiams?

3. Jeigu į tą patį klausimą būtų atsakyta neigiamai, ar kitos valstybės narės piliečio registracijos sertifikato, kuris nėra dokumentas, suteikiantis teisę teisėtai gyventi šalyje, atšaukimas dėl su viešąja tvarka ir visuomenės saugumu susijusių pagrindų ir priimančiosios valstybės narės kompetentingų nacionalinių institucijų naudojantis procesine autonomija priimtas sprendimas grąžinti šį pilietį pagal teisingą teisės aiškinimą gali būti laikomi kaip vienas priimtas administracinis aktas dėl išsiuntimo, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/38 27 ir 28 straipsnius, kuriam taikoma teisminė kontrolė tokiais sąlygomis, kokios įtvirtintos tose nuostatose, kuriose numatyta, kokie galimi ES piliečių išsiuntimo iš priimančiosios valstybės narės pagrindai?
4. Jei į pirmąjį ir antrąjį klausimus būtų atsakyta teigiamai, ar veiksmingumo principui prieštarauja nacionalinių teismų praktika, draudžianti administracinės valdžios institucijoms, o vėliau būtų nagrinėjantiems kompetentingiems teismams tuo atveju, kai atšaukiamas Europos Sąjungos piliečio registracijos sertifikatas ar priimamas sprendimas jį išsiųsti iš priimančiosios valstybės narės dėl to, kad galioja sprendimas uždrausti kitos valstybės narės piliečiui atvykti į minėtą (pirmąją) valstybę narę, tikrinti, ar, priimant šį sprendimą dėl draudimo atvykti į šalį, buvo užtikrintos Direktyvos 2004/38 30 ir 31 straipsniuose numatytos procesinės garantijos?
5. Jeigu į pirmesnę klausimą būtų atsakyta teigiamai, ar iš Direktyvos 2004/38 32 straipsnio matyti, kad valstybės narės kompetentingos administracinės valdžios institucijos bet kuriuo atveju privalo informuoti suinteresuotąjį kitos valstybės narės pilietį apie sprendimą dėl jo išsiuntimo jam suprantama kalba, kad šis asmuo galėtų veiksmingai pasinaudoti minėtose direktyvos nuostatose numatytomis procesinėmis teisėmis, net jei jis nepateikė tokio prašymo?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 29 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad, *Dioikitiko Protodikeio Thessalonikis* (Salonikų administracinis pirmosios instancijos teismas) nuomone, 2011 m. spalio 30 d. sprendimo dėl išsiuntimo tikslas – pirma, įpareigoti O-M. Petrea išvykti iš Graikijos teritorijos ir, antra, uždrausti jam vėl atvykti į Graikiją iki 2018 m. spalio 30 d. Todėl, atsižvelgiant į Teisingumo Teismui pateiktus klausimus, šį sprendimą reikia laikyti sprendimu dėl draudimo atvykti į šalį.
- 30 Šiomis aplinkybėmis pirmąjį klausimą reikia suprasti taip, kad iš esmės juo siekiama išsiaiškinti, ar pagal Direktyvą 2004/38, visų pirma jos 27 ir 32 straipsnius, ir teisėtų lūkesčių apsaugos principą valstybei narei draudžiama atšaukti registracijos sertifikatą, per klaidą išduotą Sąjungos piliečiui, kuriam vis dar galioja draudimas atvykti į šalį, ir priimti sprendimą išsiųsti jį iš šalies remiantis vien tuo, kad vis dar galioja draudimo atvykti į šalį priemonė.
- 31 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui, be kita ko, kyla klausimas, ar pagal Direktyvos 2004/38 27 straipsnį kompetentingos valdžios institucijos nurodytu atveju įpareigojamos patikrinti, ar suinteresuotasis asmuo vis dar kelia realią grėsmę viešajai tvarkai, o gal privaloma vadovautis pirminio sprendimo, šiuo atveju – 2011 m. spalio 30 d. sprendimo, priėmimo dieną atliktu vertinimu.
- 32 Pirmiausia, kalbant apie registracijos sertifikato atšaukimą, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad, kiek tai susiję su EB sutartimi siekiamais tikslais, valstybės narės piliečių teisė patekti į kitos valstybės narės teritoriją ir joje apsigyventi reiškia tiesiogiai šia Sutartimi arba tam tikrais atvejais šią Sutartį įgyvendinant priimtomis nuostatomis suteiktą teisę. Leidimo gyventi šalyje valstybės narės piliečiui

išdavimas turi būti laikomas ne teises suteikiančiu veiksmu, bet valstybės narės veiksmu, skirtu konkrečiai kitos valstybės narės piliečio padėčiai Sąjungos teisės nuostatų atžvilgiu konstatuoti (2011 m. liepos 21 d. Sprendimo *Dias*, C-325/09, EU:C:2011:498, 48 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 33 Todėl, kaip dėl tokio deklaratyvaus pobūdžio užkertamas kelias laikyti neteisėtu, kaip tai suprantama pagal Sąjungos teisę, atitinkamo piliečio gyvenimą šalyje vien atsižvelgiant į tai, kad jis neturi leidimo gyventi šalyje, taip negalima laikyti teisėtu, kaip tai suprantama pagal Sąjungos teisę, Sąjungos piliečio gyvenimo šalyje vien dėl to, kad jam teisėtai buvo išduotas šis leidimas (2011 m. liepos 21 d. Sprendimo *Dias*, C-325/09, EU:C:2011:498, 54 punktą).
- 34 Kaip generalinis advokatas pažymėjo savo išvados 42 punkte, tuo pačiu požiūriu *a fortiori* reikėtų vadovautis atsižvelgiant į SESV, kaip, be kita ko, nurodyta Direktyvos 2004/38 11 konstatuojamojoje dalyje.
- 35 Tokių deklaratyvų pobūdį turi ir Direktyvos 2004/38 8 straipsnio 2 dalyje numatytas registracijos sertifikatas, todėl šio dokumento išdavimas savaime negali suteikti pagrindo suinteresuotojo asmens teisėtiems lūkesčiams, susijusiems su jo teise gyventi atitinkamos valstybės narės teritorijoje.
- 36 Be to, pagrindinėje byloje nė viena iš sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą apibūdintų aplinkybių neleidžia teigti, kad kompetentingos valdžios institucijos dėl savo pateiktų konkrečių patikinimų būtų sukėlusios suinteresuojama asmeniui lūkesčių dėl teisės gyventi šalyje.
- 37 Iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos taip pat matyti, kad Graikijos institucija registracijos sertifikato atšaukimą grindė teisėtais motyvais, visų pirma tuo, kad jis buvo išduotas per klaidą.
- 38 Iš to, kas nurodyta pirmiau, darytina išvada, kad tokiomis aplinkybėmis kaip pagrindinėje byloje nei pagal Direktyvą 2004/38, nei pagal teisėtų lūkesčių apsaugos principą nedraudžiama atšaukti šios direktyvos 8 straipsnio 2 dalyje numatyto registracijos sertifikato.
- 39 Kalbant apie sprendimo, kuriuo tokiomis aplinkybėmis kaip pagrindinėje byloje įpareigojama grąžinti asmenį, priėmimo tvarką, reikia priminti, kad Direktyvos 2004/38 27 straipsnio 1 dalyje, laikantis jos VI skyriaus nuostatų, valstybėms narėms numatyta galimybė apriboti Sąjungos piliečių ir jų šeimoms narių, neatsižvelgiant į jų pilietybę, judėjimo ir gyvenimo šalyje laisvę dėl viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ar visuomenės sveikatos priežasčių. Šios direktyvos 27 straipsnio 2 dalyje, be kita ko, patikslinta, kad atitinkamo asmens elgesys turi kelti tikrą, tuo metu esamą ir pakankamai rimtą pavojų vienam iš pagrindinių visuomenės interesų.
- 40 Pagal minėtos direktyvos 28 straipsnio 1 dalį, prieš priimdamos sprendimą dėl išsiuntimo iš šalies dėl viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežasčių, kompetentingos valdžios institucijos, be kita ko, turi atsižvelgti į tai, kiek ilgai atitinkamas asmuo gyveno jos teritorijoje, į jo amžių, sveikatos būklę, šeiminių ir ekonominių padėčių, socialinę ir kultūrinę integraciją priimančiojoje valstybėje narėje ir jo sąsajas su kilmės šalimi.
- 41 Taigi šios nuostatos, skirtos visiems sprendimams dėl išsiuntimo, visų pirma taikomos sprendimams uždrausti atvykti į šalį, aiškiai nurodytiems Direktyvos 2004/38 32 straipsnyje.
- 42 Nors Direktyvoje 2004/38 nėra konkrečių nuostatų, skirtų atvejams, kai asmuo, kuriam taikomas toks draudimas, grįžta į atitinkamą valstybę narę, pažeisdamas šį draudimą, iš visų šios direktyvos nuostatų, ypač iš jos nuostatų, susijusių su galimu šio pobūdžio draudimo panaikinimu, darytina išvada, kad kompetentingos institucijos pačios yra įgaliotos užtikrinti, kad šio draudimo būtų laikomasi.
- 43 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Direktyvoje 2004/38 numatytos sąlygos, kuriomis kompetentingos institucijos gali panaikinti šį draudimą pasikeitus aplinkybėms.

- 44 Direktyvos 2004/38 32 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodyta, kad asmenys, dėl kurių priimtas sprendimas uždrausti atvykti į šalį, praėjus pagrįstam laikotarpiui, atsižvelgiant į aplinkybes, ir bet kuriuo atveju praėjus trejiems metams nuo šio sprendimo įvykdymo, gali prašyti jį panaikinti, pateikdami įrodymų, iš kurių galima nustatyti, kad iš esmės pasikeitė aplinkybės, pateisinusios tokio sprendimo priėmimą.
- 45 Vis dėlto šios direktyvos 32 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad šie asmenys „neturi teisės patekti į atitinkamos valstybės narės teritoriją“, kol jų prašymas nagrinėjamas.
- 46 Todėl iš šių nuostatų formuluotės aiškiai matyti, kad Direktyva 2004/38 valstybei narei visiškai netrukdoma priimti sprendimą grąžinti asmenį, kuris pagal šios direktyvos 32 straipsnio 1 dalį pateikė prašymą panaikinti jam taikomą draudimą atvykti į šalį, jeigu išnagrinėjus šį prašymą nebuvo priimtas šiam asmeniui palankus sprendimas.
- 47 Taip neabejotinai yra ir tuo atveju, jeigu, kaip pagrindinėje byloje, suinteresuotasis asmuo sugrįžo į atitinkamos valstybės narės teritoriją nepateikęs prašymo panaikinti jam taikomą draudimą atvykti.
- 48 Kalbant apie klausimą, ar kompetentingos valdžios institucijos turi iš naujo tikrinti, ar yra įvykdytos Direktyvos 2004/38 27 ir 28 straipsniuose numatytos sąlygos, pats draudimo atvykti į šalį priemonės pobūdis rodo, kad ji galioja, kol nėra panaikinta, ir kad tik konstatavus jos pažeidimą šios valdžios institucijos gali dėl suinteresuotojo asmens priimti naują sprendimą dėl išsiuntimo.
- 49 Todėl, atsižvelgiant į tai, kas nurodyta pirmiau, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti taip, kad Direktyva 2004/38 ir teisėtų lūkesčių apsaugos principas nedraudžia valstybei narei, pirma, panaikinti registracijos sertifikato, per klaidą išduoto Sąjungos piliečiui, kuriam vis dar taikomas draudimas atvykti į šalį, ir, antra, priimti sprendimo dėl šio asmens išsiuntimo, grindžiamo vien tuo, kad jam vis dar galioja draudimo atvykti į šalį priemonė.

Dėl antrojo ir trečiojo klausimų

- 50 Antruoju ir trečiuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, ar Sąjungos teisė draudžia toms pačioms valdžios institucijoms priimti tokį sprendimą grąžinti Sąjungos pilietį kaip nagrinėjamasis pagrindinėje byloje, taikant tą pačią procedūrą, kaip ir priimant Direktyvos 2008/115 6 straipsnio 1 dalyje numatytą sprendimą grąžinti neteisėtai šalyje esantį trečiosios šalies pilietį.
- 51 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas šiuos klausimus motyvuoja tuo, jog nacionalinės teisės aktų leidėjas nustatė, kad valstybių narių piliečiams taikytinos kai kurios procedūrinės Direktyvos 2008/115 nuostatos, šioje direktyvoje numatytos trečiųjų šalių piliečiams, jeigu nėra palankesnių nacionalinių nuostatų.
- 52 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad valstybės narės gali remtis Direktyvos nuostatomis 2008/115 skirdamos kompetentingas institucijas ir apibrėždamos tokio sprendimo, kuris nagrinėjamas pagrindinėje byloje ir kuriuo įpareigojama grąžinti Sąjungos pilietį, priėmimui taikytiną procedūrą, jei tai nėra draudžiama pagal kurią nors Sąjungos teisės nuostatą (pagal analogiją žr. 2004 m. vasario 10 d. Nutarties *Mavrona*, C-85/03, EU:C:2004:83, 20 punktą).
- 53 Iš tiesų sprendimas nustatyti institucijas, kompetingas imtis įvairių Direktyvoje 2004/38 numatytų priemonių, priklauso valstybių narių procesinės autonomijos sričiai, nes šioje direktyvoje šiuo klausimu nėra jokios nuostatos.

- 54 Kalbant apie procedūrą, kuria reikia vadovautis, iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti tai, kad procedūrinių garantijų taikymas numatytas Direktyvos 2008/115, į kurią daroma nuoroda pagrindinėje byloje nagrinėjamoje nacionalinėje teisėje, III skyriuje, ir pirmiausia tai, kad pagal šią teisę bet kuriuo atveju taikomos Direktyvos 2004/38 perkėlimo į nacionalinę teisę priemonės, kurios yra palankesnės Sąjungos piliečiui.
- 55 Teisingumo Teismui pateiktoje bylos medžiagoje nėra jokių duomenų, kurie leistų teigti, kad pagal Direktyvą 2004/38 tokį sprendimą dėl grąžinimo, kuris nagrinėjamas pagrindinėje byloje, draudžiama priimti toms pačioms institucijoms, vadovaujantis ta pačia procedūra, kaip ir priimant Direktyvos 2008/115 6 straipsnio 1 dalyje nurodytą sprendimą grąžinti neteisėtai šalyje esantį trečiosios šalies pilietį.
- 56 Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta pirmiau, į antrąjį ir trečiąjį klausimus reikia atsakyti taip, kad pagal direktyvas 2004/38 ir 2008/115 nedraudžiama, kad tokį sprendimą grąžinti Sąjungos pilietį, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, priimtų tos pačios institucijos, vadovaudamosi ta pačia procedūra, kaip ir priimant Direktyvos 2008/115 6 straipsnio 1 dalyje numatytą sprendimą grąžinti neteisėtai šalyje esantį trečiosios šalies pilietį, jeigu yra taikomos šiam Sąjungos piliečiui palankesnės priemonės, kuriomis Direktyva 2004/38 perkeliama į nacionalinę teisę.

Dėl ketvirtąjo klausimo

- 57 Ketvirtuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar pagal veiksmingumo principą draudžiama tokia teismų praktika, pagal kurią valstybės narės pilietis, dėl kurio tokiomis aplinkybėmis kaip pagrindinėje byloje priimtas sprendimas grąžinti, grįsdamas dėl šio sprendimo pateiktą skundą, negali remtis anksčiau priimto sprendimo uždrausti jam atvykti į šalį neteisėtumu.
- 58 Šiuo klausimu primintina, kad pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją, nesant Sąjungos teisės aktų atitinkamoje srityje, kiekvienos valstybės narės vidaus teisės sistema turi nustatyti kompetentingą teismą ir procesines teisių gynimo teisme taisykles, užtikrinančias teisės subjektams Sąjungos teisės suteikiamų teisių apsaugą. Tačiau dėl šių taisyklių Sąjungos teisinės sistemos suteiktų teisių įgyvendinimas neturi tapti praktiškai neįmanomas arba pernelyg sudėtingas (2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Orfanopoulos ir Oliveri*, C-482/01 ir C-493/01, EU:C:2004:262, 80 punktas ir 2014 m. kovo 13 d. Sprendimo *Global Trans Lodzhistik*, C-29/13 ir C-30/13, EU:C:2014:140, 33 punktas).
- 59 Pagal Sąjungos teisę nedraudžiama nacionalinėje teisėje neleisti, ginčijant individualų aktą, kaip antai sprendimą grąžinti, remtis įsiteisėjusio sprendimo dėl draudimo atvykti į šalies teritoriją neteisėtumu dėl to, kad yra pasibaigęs šio sprendimo apskundimo terminas, arba dėl to, kad dėl šio sprendimo pateiktas skundas buvo atmetas.
- 60 Iš tiesų, kaip yra ne kartą nusprendęs Teisingumo Teismas, tai, kad teisinio saugumo sumetimais, apsaugant ir asmenis, ir institucijas, nustatomi protingi terminai ieškiniui pareikšti, atitinka Sąjungos teisę (2016 m. lapkričio 17 d. Sprendimo *Stadt Wiener Neustadt*, C-348/15, EU:C:2016:882, 41 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 61 Tačiau suinteresuotasis asmuo turi galėti veiksmingai laiku užginčyti pradinį sprendimą, kuriuo jam uždraudžiama atvykti į šalį, ir remtis Direktyvos 2004/38 nuostatomis.
- 62 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, jog pagrindinėje byloje O-M. Petrea teigia, kad apie 2011 m. spalio 30 d. sprendimą dėl draudimo atvykti į šalį, kuriuo remiantis buvo priimtas 2014 m. spalio 14 d. sprendimas dėl išsiuntimo, jam nebuvo pranešta tokiomis sąlygomis, kurios atitiktų Direktyvos 2004/38 30 straipsnio reikalavimus, t. y. taip, kad jis „suvoktų [šio

sprendimo] turinį ir pasekmes“. Tokiu atveju pagal veiksmingumo principą pirmojo sprendimo apskundimo terminą draudžiama laikyti pasibaigusiu ir šio sprendimo neteisėtumu dar galima remtis paduodant skundą dėl antrojo sprendimo.

- 63 Nagrinėjamu atveju iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą atrodo, kad O-M. Petrea susipažino su 2011 m. spalio 30 d. sprendimu, jį įvykdė ir kad prieš priimant šį sprendimą jam taip pat buvo pateiktas informacinis dokumentas, skirtas išsiunčiamiems užsieniečiams, kuriuo jam suprantama kalba jis buvo informuotas apie turimas teises ir teisių gynimo priemones, taip pat apie galimybę prašyti raštu arba žodžiu išversti esmines sprendimo grąžinti ištraukas. Be to, matyti, kad suinteresuotasis asmuo raštu pareiškė atsisakantis visų teisminių teisių gynimo priemonių dėl 2011 m. spalio 30 d. sprendimo.
- 64 Tokiomis aplinkybėmis darytina išvada, kad suinteresuotasis asmuo, prieš paduodamas skundą dėl 2011 m. spalio 30 d. sprendimo, turėjo pakankamai informacijos, kad galėtų teisme remtis galimu Direktyvos 2004/38 30 straipsnyje nustatytą pranešimo reikalavimų pažeidimu, bet vis dėlto tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.
- 65 Todėl į ketvirtąjį klausimą reikia atsakyti taip, jog pagal veiksmingumo principą nedraudžiama tokia teismų praktika, pagal kurią valstybės narės pilietis, dėl kurio tokiomis aplinkybėmis kaip pagrindinėje byloje yra priimtas sprendimas grąžinti, grįsdamas savo skundą dėl šio sprendimo negali remtis anksčiau priimto sprendimo uždrausti jam atvykti į šalį neteisėtumu, jeigu galėjo veiksmingai laiku užginčyti pastarąjį sprendimą, atsižvelgiant į Direktyvos 2004/38 nuostatas.

Dėl penktojo klausimo

- 66 Pirmiausia reikėtų pažymėti, kad penktajame klausime prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo Direktyvos 2004/38 32 straipsnį, susijusį su draudimo atvykti į šalį pasekmėmis laiko atžvilgiu, nors iš jo klausimo turinio akivaizdu, kad jis susijęs su šios direktyvos 30 straipsniu dėl pranešimų apie sprendimus, priimtus pagal šios direktyvos 27 straipsnio 1 dalį.
- 67 Be to, iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad suinteresuotasis asmuo neprašė išversti 2011 m. spalio 30 d. sprendimo.
- 68 Todėl reikia daryti išvadą, kad penktuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar pagal Direktyvos 2004/38 30 straipsnį reikalaujama, kad apie sprendimą, priimtą pagal jos 27 straipsnio 1 dalį, suinteresuotajam asmeniui būtų pranešta jam suprantama kalba, nors jis šiuo tikslu nepateikė prašymo.
- 69 Pirmiausia reikėtų pažymėti, kad toks reikalavimas nekyla iš minėtos direktyvos 30 straipsnio 1 dalies formuluotės, kurioje bendrai numatyta, kad apie kiekvieną sprendimą, priimtą pagal šios direktyvos 27 straipsnio 1 dalį, suinteresuotajam asmeniui pranešama raštu „taip, kad [jis] <...> suvoktų [šio sprendimo] turinį ir pasekmes“.
- 70 Be to, iš Direktyvos 2004/38 parengiamųjų darbų, visų pirma pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje (COM(2001)257 *final*), matyti, jog Direktyvos 2004/38 30 straipsnio 1 dalyje nereikalaujama, kad sprendimas išsiųsti iš šalies būtų išverstas į suinteresuotojo asmens kalbą, o reikalaujama, kad valstybės narės imtųsi visų tinkamų priemonių, kad šis asmuo suprastų šio sprendimo turinį ir pasekmes, kaip Teisingumo Teismas konstatavo 1982 m. gegužės 18 d. Sprendime *Adoui ir Cornuaille* (115/81 ir 116/81, EU:C:1982:183, 13 punktas).

- 71 Galiausiai reikia konstatuoti, kad, kalbant apie sprendimus dėl trečiųjų šalių piliečių grąžinimo, Direktyvos 2008/15 12 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad esant prašymui valstybės narės užtikrina sprendimų, susijusių su grąžinimu, pagrindinių dalių, įskaitant informaciją dėl galimų teisiųjų teisių gynimo priemonių, vertimą raštu ar žodžiu į kalbą, kurią supranta arba pagrįstai manoma, kad turėtų suprasti, trečiosios šalies pilietis.
- 72 Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta pirmiau, į penktąjį klausimą reikia atsakyti taip, kad pagal Direktyvos 2004/38 30 straipsnį valstybės narės įpareigojamos imtis visų tinkamų priemonių, kad suinteresuotasis asmuo suprastų pagal šios jos 27 straipsnio 1 dalį priimto sprendimo turinį ir pasekmes, tačiau nereikalaujama, kad apie šį sprendimą jam būtų pranešta kalba, kurią jis supranta arba pagrįstai manoma, kad turėtų suprasti, jeigu šiuo tikslu jis nepateikė prašymo.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 73 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. Pagal 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančią Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančią direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB, taip pat teisėtų lūkesčių apsaugos principą valstybei narei nedraudžiama, pirma, atšaukti registracijos sertifikato, per klaidą išduoto Europos Sąjungos piliečiui, kuriam vis dar taikomas draudimas atvykti į šalį, ir, antra, priimti sprendimo dėl šio asmens išsiuntimo, grindžiamo vien tuo, kad vis dar galioja draudimo atvykti į šalį priemonė.
2. Pagal Direktyvą 2004/38 ir 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/115/EB dėl bendrų nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių grąžinimo standartų ir tvarkos valstybėse narėse nedraudžiama, kad tokį sprendimą grąžinti Europos Sąjungos pilietį, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, priimtų tos pačios institucijos, vadovaudamosi ta pačia procedūra, kaip ir priimant Direktyvos 2008/115 6 straipsnio 1 dalyje numatytą sprendimą grąžinti neteisėtai šalyje esantį trečiosios šalies pilietį, jeigu yra taikomos šiam Sąjungos piliečiui palankesnės priemonės, kuriomis Direktyva 2004/38 perkeliama į nacionalinę teisę.
3. Pagal veiksmingumo principą nedraudžiama tokia teismų praktika, pagal kurią valstybės narės pilietis, dėl kurio tokiomis aplinkybėmis kaip pagrindinėje byloje yra priimtas sprendimas grąžinti, grįsdamas savo skundą dėl šio sprendimo, negali remtis anksčiau priimto sprendimo uždrausti jam atvykti į šalį neteisėtumu, jeigu jis galėjo veiksmingai laiku užginčyti pastarąjį sprendimą, atsižvelgiant į Direktyvos 2004/38 nuostatas.
4. Pagal Direktyvos 2004/38 30 straipsnį valstybės narės įpareigojamos imtis visų tinkamų priemonių, kad suinteresuotasis asmuo suprastų pagal jos 27 straipsnio 1 dalį priimto sprendimo turinį ir pasekmes, tačiau nereikalaujama, kad apie šį sprendimą jam būtų pranešta kalba, kurią jis supranta arba pagrįstai manoma, kad turėtų suprasti, jeigu šiuo tikslu jis nepateikė prašymo.

Parašai.

